

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3499/2022. (XII. 20.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kunszentmiklósi Járásbíróság 22.B.179/2017/60. számú, a Kecskeméti Törvényszék 12.Bf.368/2019/28. számú ítélete és a Kúria Bfv.II.300/2021/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt, megtámadott határozat a következő.
- [3] Hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásban a Kunszentmiklósi Járásbíróság a 2019. március 28-án kihirdetett 22.B.179/2017/60. számú és – a Kecskeméti Törvényszék mint másodfokú bíróság 12.Bf.368/2019/28. számú határozata folytán – 2019. október 14-én jogerős ítéletével az indítványozót lopás bűntette és más bűncselekmények miatt 3 év 4 hónap 2 nap börtönbüntetésre (melyet kitöltöttnek tekint) és a közügyektől 5 évi eltiltásra ítélte.
- [4] Az indítványozó védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a jogerős határozat hatályon kívül helyezése érdekében, és indítványozta, hogy az eljárásra más megyében lévő bíróság legyen kijelölve.
- [5] Indokai szerint a Kúria a korábbi, 2017. november 2-án meghozott Bfv.II.771/2017/8. számú végzésével annak ellenére helyezte hatályon kívül az ügyben a Kunszentmiklósi Városi Bíróság 2011. október 27-én kihirdetett 6.B.37/2009/42. számú és – a Kecskeméti Törvényszék 3Bf.127/2012/15. számú határozata folytán – 2012. június 14-én jogerős ítéletét, hogy az indítványozó terhére rótt cselekmények közül négy cselekmény három év után, további öt cselekmény pedig öt év után elévült. A védő sérelmezte továbbá, hogy a bíróságok a feltételes szabadságra bocsátásról súlyos jogsérvvel rendelkeztek, valamint az eljárás törvényes vád hiányában folyt.
- [6] A Kúria – a 2021. december 11-én meghozott Bfv.II.300/2021/8. számú végzésével – az indítványozó védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálván az első- és másodfokú ítéleteket hatályában fenntartotta.
- [7] Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kunszentmiklósi Járásbíróság 22.B.179/2017/60. számú, a Kecskeméti Törvényszék 12.Bf.368/2019/28. számú ítélete és a Kúria Bfv.II.300/2021/8. számú végzése ellen.
- [8] Indítványában az Alaptörvény XIII. cikkének, XXIV. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésének sérelmére hivatkozva kérte a bírósági döntések megsemmisítését.
- [9] Indokai szerint az eljárás során jogellenes lefoglalt teherautó nyomtalanul eltűnt a bírósági telephelyről, ezáltal sérült a tulajdonhoz való jog szentsége. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét vetette fel azzal, hogy álláspontja szerint a vele szembeni eljárás elfogult, részrehajló volt, az eljárás hatóságok részéről bűncselekményt is megvalósító visszaélések történtek. Az alapügyben eljáró bíróságok és a Kúria egyaránt nem tett eleget indokolási kötelezettségének. Álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése azzal sérült, hogy az alapügyben nem a Kunszentmiklósi Járásbíróság bírója, hanem más bíró járt el, aki – az indítvány szerint – okiratot hamisított és hivatali visszaélést követett el. Az indítványozó kifogásolta továbbá, hogy a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményétől a jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetés tartama miatt elesett, valamint a cselekmények – amelyekben megállapították a büntetőjogi felelősségét, – már a Kúria Bfv.II.771/2017/8. számú hatályon kívül helyező végzésének meghozatalakor is elévültek. Ezt a tényt sem a megismételt eljárásban eljáró első- és másodfokú bíróság, sem a Kúria nem észlelte. Az eljárás törvényes vád hiányában folyt ellene, mivel egy igazoltatás során a vezető ügyész személyeskedésre visszavezethető utasítására állították elő és valótlan adatok alapján a gépkocsihoz köthető bűncselekménnyel vádolták meg. Az alapügynek a megismételt eljárást megelőző eljárásában (tehát a hatályon kívül helyezett ügyben) az ügyésszel szemben bejelentett kizárási indítványt az ügyész bírálta el. Álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (3) bekezdése

sérült azzal, hogy a védelmét ellátó két kirendelt védő többször is jelezte, hogy az anyagot nem ismeri, képtelen ellátni a törvényben előírt védelmet.

- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. Ehhez képest az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva először azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [11] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára hivatkozva terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [12] Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [13] Kétségtelen, hogy az indítványozó által támadott, az alapügyben – megismételt eljárásban – hozott jogerős ítélet, s az alapügy határozatát hatályában fenntartó, felülvizsgálati eljárás során hozott végzés olyan eljárást befejező döntés, amely az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz tárgyra lehet.
- [14] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz előterjesztését megelőzően a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. Az egyedi ügyben érintettség megállapítható, mivel az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügyekben terhelt volt.
- [15] 2.2. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában – megfelel. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve indokolja a bírósági döntések Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri azok megsemmisítését.
- [16] 2.3. Ezzel szemben az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikkének, XXIV. cikkének és a XXVIII. cikk (3) bekezdésének sérelmét állító része nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában, valamint a 27. §-ban meghatározott feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz nem határozza meg az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá nem tartalmaz az alapügy szerinti eljárás vonatkozásában alaptörvényi sérelem beazonosítására alkalmas, lehetőséget biztosító indokolást arra nézve, hogy a bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény rendelkezéseivel. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes eljárás követelményét a hatósági eljárásokra határozza meg, következésképpen erre a rendelkezésre – az érdemi összefüggés hiánya miatt – nem lehet a bíróság hatáskörébe tartozó eljárásokban hozott bírósági döntésekkel szemben alkotmányjogi panaszt előterjeszteni {legutóbb: 3335/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [11], elsőként: 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6]}.
- [17] Mindezek a hiányosságok az Abtv. rendelkezései és az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az indítványi elem elbírálásának akadályát képezik {3548/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [44]; 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [18] 2.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító – illetve indokainak ide is vonatkozó – részében az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e.
- [19] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [20] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy sem a felülvizsgálati eljárás során, sem az alapügyben nem vették figyelembe az eljáró bíróságok azt, hogy a terhére rótt cselekmények büntetethősége elévült, az eljárás ellene törvényes vád hiányában folyt, továbbá a jogerősen kiszabott büntetéssel – mivel azt kitöltöttnek tekintette a bíróság – elesett a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb időpontban meghatározásától.
- [21] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a szerinti befogadhatósági feltétellel összefüggésben elsőként jelen ügyben is megállapítja, hogy a bírói döntésekkel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem hagyományos értelemben vett jogorvoslat. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {vö. 3224/2022. (V. 11.) AB végzés, Indokolás [20]; 3507/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [10]; 3471/2021. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [21]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; 3462/2020. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [18]}.

- [22] Az Alkotmánybíróság az elévüléshez kapcsolódó indítványozói kifogás vonatkozásában a következőkre mutat rá.
- [23] Kétségtelen, hogy az elévülés bekövetkezte esetében nincs további lehetőség büntetőjogi kérdések tisztázására. Az elévülés a büntetőjogi felelősségre vonás akadálya, amely az eljárás minden szakaszában vizsgálendő, bekövetkeztenek eljárásjogi következménye pedig megszüntetés. Az elkövetéstől kezdve az eljárás folyamán, s végül az elbíráláskor, egészen a jogerőre emelkedéssel bezárólag érvényesül, érvényesíthető. Jelen ügy eljárása alatt az erre vonatkozó eljárásjogi szabályozás tartalma érdemben nem változott, az anyagi jogi szabályozás – ami az elévülés határidejére vonatkozik – viszont igen. Ugyanakkor kétségtelen az is, hogy e vonatkozásban a Kúria Bfv.II.300/2021/8. számú, indítvánnyal támadott végzése – a vonatkozó eljárásjogi és anyagi jogi szabályozás nyomán egyaránt – kimerítő, alkotmányossági aggályokat fel nem vető indokolást tartalmaz (Kúria végzése, Indokolás [62]–[81]).
- [24] A Kúria végzése szintén részletes indokolást tartalmaz az indítványnak a feltételes szabadságra bocsátásra, valamint a vád törvényességére vonatkozó kifogásaira is (Kúria végzése, Indokolás [95]–[98]).
- [25] Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában valójában megismételte azon kifogásait, amelyeket az alapügyben, majd a megismételt eljárásban hozott döntésekkel szemben, végül az indítványozó védője által benyújtott felülvizsgálati indítványban a Kúria előtt is felhozott. Az indítványozó azon álláspontja, miszerint sérült a tisztességes eljáráshoz való joga az ellene folytatott eljárásokban, nem vetett fel olyan bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, amely alapján az alkotmányjogi panasz a befogadhatósági feltételeknek megfelelne (Abtv. 29. §).
- [26] Az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül ugyanis nem értékelhető alkotmányos kérdésként önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntéseket tévesnek, magára nézve sérelmesnek tartja {vö. 3529/2021. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [24]; 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [27] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a* és *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2022. november 29.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/507/2022.

